

29784
Gk-18

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

SÜRELİDİR

Sayı : 30824082/610- 4080
Konu : İstanbul Milletvekili
Mehmet Akif HAMZAÇEBİ'nin
Yazılı Soru Önergesi

.../.../2013

04 Aralık 2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi : a) TBMM'nin 02.10.2013 tarihli ve 43452547-120.00-239047 sayılı yazısı
b) Başbakanlığın 08.10.2013 tarihli ve 31853594-610-2-5603/5324 sayılı yazısı

İstanbul Milletvekili Mehmet Akif HAMZAÇEBİ'nin; Ankara-Çankaya İlçesinin Namık Kemal Mahallesinde "Riskli Alan" ilan edilen yerle ilgili olarak, Sayın Başbakanımıza yönelttiği Sayın Başbakanımızın da Bakanlığım koordinatörlüğünde cevaplandırılmasını tensip ettikleri doğal kaynak suyu alımları hakkında, Bakanlığımıza yöneltmiş olduğu 7/29784 Esas sayılı yazılı soru önergesi incelenmiş olup, konuya ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Erdoğan BAYRAKTAR
Bakan

EK:

-Cevap Yazısı (1 Adet, 7 Sayfa)

DAĞITIM:

Gereği:

-TBMM Başkanlığına

Bilgi:

-Başbakanlığa

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN M.AKİF HAMZAÇEBİ'NİN
TBMM 7/29784 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
DAİR SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR:

8.2.2013 tarih ve 28553 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış bulunan 28.1.2013 günlü, 2013/4248 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Ankara İli, Çankaya İlçesi Namık Kemal Mahallesi sınırları içinde bulunan, sınır ve koordinatları Bakanlar Kurulu Kararına ekli kroki ile listede gösterilen alan 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanunun 2. maddesi uyarınca "Riskli Alan" olarak ilan edilmiştir.

2013/4248 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanunun 2. Maddesine göre riskli alan ilan edilen yer, 1946 yılında kamu görevlilerinin lojman ihtiyacını karşılamak için inşa edilmiş kamu konutlarının bulunduğu, Saraçoğlu Mahallesi veya Namık Kemal Mahallesi olarak adlandırılan yerdir. Bu mahalledeki konutlar Alman Mimar Paul Bonatz başkanlığında bir grup Türk mimar tarafından yapılan ve 1946 yılında yapımı tamamlanan Cumhuriyet tarihinin ilk toplu konut projesidir . Bu mahalledeki yapı ve ağaçlar GEEAYK'ın Gayrimenkul Eski Eşeler Anıtlar Yüksek Kurulunun 14.4.1979 ve 8.6.1979 tarihli kararlarıyla korunması gerekli kültür ve tabiat varlığı olarak tescil edilmiştir. Söz konusu mahalle, inşa edildiği dönem dikkate alındığında çevre bilinci, yeşil alan miktarı, şehircilik ve imar planlaması kriterleri yönünden, bugüne kadar kamu ve özel sektör tarafından Türkiye'de inşa edilmiş toplu yapılar veya mahalleler yönünden en başarılı örnektir.

1- 6306 sayılı Kanun ve Uygulama Yönetmeliğindeki düzenlemeler, Kanunun amacı ile birlikte değerlendirildiğinde; yapıların bulunduğu zeminin sağlam olmaması veya alan üzerindeki yapılaşmanın kalitesizliği sebepleriyle, başta deprem olmak üzere, doğal afetlerin can ve mal kaybına yol açma riski bulunan alanların, "riskli alan" olarak belirlenmesi ve buradaki yapıların yıkılarak, başka yerde veya aynı yerde, zeminin özelliğine uygun yeni yapıların yapılması suretiyle, doğal afetler sebebiyle meydana gelebilecek can ve mal kayıplarının önlenmesinin amaçlandığı anlaşılmaktadır.

Ancak, doğal olarak, Kanun ve Yönetmelik, bir alanın "riskli alan" olarak belirlenmesini belli araştırmaların yapılmasına, belli belgelerin düzenlenmesine, belli görüşlerin usulüne uygun olarak alınmasına bağlayarak, hem bu konuda hatalı değerlendirmelerle kaynak israfına yol açılmasını, hem de Kanun hükümlerinin suiistimal edilmesini önleyici kurallar getirmiştir. Bir bölgenin Kanuna göre "riskli alan" olarak ilanı ile ilgili işlemlerin Kanuna ve hukuka uygun olduğunun söylenebilmesi için, yapılan işlemlerin hem Kanunun ve Yönetmeliğin öngördüğü usul kurallarına uygun olması, gerekli belge ve görüşlerin zamanında alınması, hem de risk faktörüyle ilgili olarak yapılan tespit ve değerlendirmelerin gerçeğe uygun olması gerektiği açıktır.

8.2.2013 tarih ve 28553 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmış bulunan 28.1.2013 günlü, 2013/4248 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Ankara İli, Çankaya İlçesi Namık Kemal Mahallesi sınırları içinde bulunan, sınır ve koordinatları Bakanlar Kurulu Kararına ekli kroki ile listede gösterilen alan 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanunun 2. maddesi uyarınca "Riskli Alan" olarak ilan edilmiştir. Söz konusu Bakanlar Kurulu Kararı ilgili Kanunda yer alan hükümlere ve uygulama yönetmeliğinde belirlemelere uygun olarak hazırlanmış mıdır?

2-2013/4248 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanunun 2. Maddesine göre riskli alan ilan edilen yer, 1946 yılında kamu görevlilerinin lojman ihtiyacını karşılamak için inşa edilmiş kamu konutlarının bulunduğu, Saraçoğlu Mahallesi veya Namık Kemal Mahallesi olarak adlandırılan yerdir. Söz konusu alan daha önce afete maruz kalmış mıdır? Veya topoğrafik, jeolojik, zemin yapısı ve benzeri nedenlerle somut olarak afete maruz kalma ihtimali olan, zemin yapısı ve üzerindeki yapılaşma nedeniyle can ve mal kaybına yol açma riski taşıyan yer kapsamında mı mütalaa edilmiştir?

3- Bir alanın 6306 sayılı Kanun kapsamında "riskli alan" olarak ilan edilebilmesi için, o alanın afet riski taşıdığına bilimsel açıdan kesin olarak ortaya konulması gereklidir. Söz konusu alanın riskli alan ilan edilmesine ilişkin Bakanlar Kurulu Kararı yayımlanmadan önce bu alanın riskli alan olduğunu ortaya koyan herhangi bir bilimsel çalışma yapılmış mıdır? Merkezi veya yerel Devlet kurumlarında veya üniversitelerimizin ilgili bölümlerinde bu konuda yazılmış herhangi bir rapor, tez vb. çalışma var mıdır?

4-6306 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra 4.8.2012 tarihli Resmi Gazetede uygulama Yönetmeliği yayınlanmış, daha sonra 15.12.2012 günlü, 24498 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanunun Uygulama Yönetmeliği" ile önceki Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Halen yürürlükte bulunan 15.12.2012 tarihli Yönetmeliğin 5. maddesi, riskli alanların tespitini düzenlemektedir. Buna göre Riskli alanın;

a) Alanın, zemin yapısı veya üzerindeki yapılaşma sebebiyle can ve mal kaybına yol açma riski taşıdığına dair teknik raporu,

b) Alanda daha önceden meydana gelmiş afetler varsa, bunlara dair bilgileri,

c) Alanın büyüklüğünü de içeren koordinatlı sınırlandırma haritasını, varsa uygulama imar planını,

ç) Alanda bulunan kamuya ait taşınmazların listesini,

d) Alanın uydu görüntüsü veya ortofoto haritasını,

e) Zemin yapısı sebebiyle riskli alan olarak tespit edilmek istenmesi halinde yer bilimsel etüt raporunu,

İhtiva edecek şekilde hazırlanmış olan dosyaya istinaden ve Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının görüşü alınarak Bakanlıkça belirlenmesi ve teklif olarak Bakanlar Kuruluna sunulması, gereklidir.

Söz konusu alanın riskli alan ilan edilmesine ilişkin Bakanlar Kurulu Kararı yayımlanmadan önce;

a) Alanın, zemin yapısı veya üzerindeki yapılaşma sebebiyle can ve mal kaybına yol açma riski taşıdığına dair teknik raporu,

b) Alanda daha önceden meydana gelmiş afetler varsa, bunlara dair bilgileri

c) Alanın büyüklüğünü de içeren koordinatlı sınırlandırma haritasını, varsa uygulama imar planını,

ç) Alanda bulunan kamuya ait taşınmazların listesini,

d) Alanın uydu görüntüsü veya ortofoto haritasını,

e) Zemin yapısı sebebiyle riskli alan olarak tespit edilmek istenmesi halinde yer bilimsel etüt raporunu,

İhtiva edecek şekilde bir dosya hazırlanmış mıdır?

5) Söz konusu alanın riskli alan ilan edilmesine ilişkin Bakanlar Kurulu Kararı yayımlanmadan önce 15.12.2012 günlü, 24498 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanunun Uygulama Yönetmeliği" nin 5'inci maddesi, uyarınca Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının görüşü alınmış mıdır?

6) 4306 sayılı Kanunun 9. Maddesinin 1. fıkrasında, bu kanun uyarınca yapılacak olan planların, 3194 sayılı İmar kanununda ve imara ilişkin hükümler ihtiva eden özel kanunlar da dahil olmak üzere, diğer mevzuatta belirtilen kısıtlamalara tabi olmadığı; 2. fıkrasında, bu Kanun kapsamındaki alanlarda bu Kanunun öngördüğü uygulamaların zaruri kılması halinde uygulamaların gerektirdiği iş ve işlemler hakkında; 3573 sayılı Zeytinciliğin Islahı ve Yabanilerinin Aşılattırılması Hakkında Kanunun, 6831 sayılı Orman Kanununun, afete maruz bölgeye ilişkin hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair kanunun, 189 sayılı Kanunun, 2565 sayılı Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanununun, 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun, 3621 sayılı kıyı Kanununun, 4342 sayılı Mera Kanununun, 5366 sayılı Yıpranan Tarihi ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilenerek Korunması ve Yaşatılarak Kullanılması Hakkında Kanunun, 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi kullanımı Kanununun, geri görünüm ve etkilenme bölgeleri bakımından 2960 sayılı Boğaziçi Kanununun, bu Kanunun uygulanmasını engelleyici ve diğer kanunların bu Kanuna aykırı hükümlerinin uygulanmayacağı; ancak, bu Kanunun öngördüğü uygulamalar sırasında, bahsedilen kanunların amaçlarının ayrıca gözetileceği; 3. fıkrasında, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamındaki alanlarda uygulamada bulunulması halinde alanın sit statüsü de gözetilerek Kültür ve Turizm Bakanlığının görüşünün alınacağı, hükme bağlanmıştır.

Alman Mimar Paul Bonatz başkanlığında bir grup Türk mimar tarafından yapılan ve 1946 yılında yapımı tamamlanan Cumhuriyet tarihinin ilk toplu konut projesi olan bu mahalledeki yapı ve ağaçlar GEEAYK'nın Gayrimenkul Eski Eşeler Anıtlar Yüksek Kurulunun 14.4.1979 ve 8.6.1979 tarihli kararlarıyla korunması gerekli kültür ve tabiat varlığı olarak tescil edilmiştir.

Söz konusu alanın riskli alan ilan edilmesine ilişkin Bakanlar Kurulu Kararı yayımlanmadan önce 4306 sayılı Kanunun 9. maddesinin 3. fıkrası, hükmü uyarınca alanın sit statüsü dikkate alınarak Kültür ve Turizm Bakanlığının görüşü alınmış mıdır?

7) Söz konusu Bakanlar Kurulu Kararı ekindeki riskli alanı gösteren krokiye bakıldığında, riskli olduğu iddia edilen alanın sadece Namık Kemal mahallesindeki kamu konutlarının bulunduğu bölgeye isabet ettiği görülmektedir.

Hemen bitişinde bulunan Başbakanlık, Bakanlıklar, Genelkurmay Başkanlığı, Yargıtay gibi kamu binalarının ve çok sayıda işyeri neden riskli alan kapsamına alınmamıştır?

Bitişik yerlerdeki kamu yapıları ve özel kişilere ait yapılar ve bulundukları zeminle ilgili bir çalışma yapılmış mıdır?

Yoksa söz konusu çalışmalar sadece lojman olarak kullanılan kamu konutlarına yönelik olarak mı yapılmıştır?

Bölgeyi çevreden izole ederek rapor hazırlanmışsa, teklif makamı Çevre ve Şehircilik Bakanı ve karar makamı Bakanlar Kurulu yanıtlanmış mıdır?

Bu durumda bu tür gerçeği çarpıtan rapor hazırlayan teknik personel ve kurum yetkililerinin hukuki ve cezai sorumluluklarının saptanması hususunda adli ve idari merciler nezdinde girişimde bulunmayı düşünüyor musunuz?

8) 6306 sayılı Kanun afet riski bulunan alanların riskli alan ilanını öngörmektedir. Başka özel amaçlar için riskli alan ilanı Kanuna uygun değildir. Sayın Çevre Şehircilik Bakanının ve ATO Başkanının basına verdikleri demeçlerde Namık Kemal Mahallesindeki yapıların yıkılmayarak restore edilip ticari amaçla kullanılacağı yönündeki açıklamaları hakkında ne düşünüyorsunuz?

9) 6306 sayılı Kanun, afet riski taşıyan alanlarda veya riskli yapılarda oturanların can ve mal kaybını önlemek için kabul edilmiştir. Dolayısıyla, bu Kanunun sadece anılan amaçları gerçekleştirmek için getirilen hükümleri kullanılarak, yani onun arkasına gizlenerek, aslında başka amaçların gerçekleştirmeye çalışılması, bu konuda yanıltıcı ve gerçeği bütün yönleriyle ortaya koyan nitelikte objektif belge hazırlamayanlar yönünden, hukuki ve cezai sorumluluklarının saptanması hususunda adli ve idari merciler nezdinde girişimde bulunmayı düşünüyor musunuz?

10) Riskli alan olarak ilan edilen bölge Ankara'nın, işyerlerinin ve insan yoğunluğunun bulunduğu, en kalabalık, dolayısıyla ticaretin yoğun olduğu bir bölgede, Kızılay'ın merkezinde bulunmaktadır ve kamuya aittir. Dolayısıyla bazılarının düşüncesine göre sahipsizdir. İşte bu özellikleri nedeniyle uzun yıllardır, bu mahalleyi yıkıp yerine iş merkezi, ticaret alanı kurma ve burayı olabildiğince ucuza elde edip iş alanı olarak kullanma fikrine sahip rant peşinde koşmayı alışkanlık haline getirmiş bazı çevrelerin varlığı bilinmektedir.

Ancak, gerek bu alanın 1. derece sit alanı olması, kamu konutu olarak kullanılması ve ayrı mevzuat hükümlerinin uygulanması dolayısıyla tahliyelerde hukuksal engeller çıkacak olması, gerekse karşılaşılabilecek hukuki girişimler ve kamuoyu tepkileri nedeniyle projenin tamamlanmasının uzayacağı düşünceleri, bu amacın gerçekleştirilmesini engellemiştir. Normal koşullarda söz konusu bölgenin ihale, satın alma, açık artırma, özelleştirme yöntemlerinden biri ile satışı yapılsa çok büyük meblağlar söz konusu olabilecek, ayrıca işin içine yarışma gireceğinden istekli sayısı artabilecektir.

Ancak, 6306 sayılı Kanun getirdiği düzenlemelerin, lojmanların bulunduğu arazide farklı amaçlarla gözü olanlara belirtilen amaçlarını gerçekleştirebilmek için bulunmaz bir fırsat yarattığı gözlemlenmektedir.

Çünkü, bu Kanun uyarınca bir alan daha kolay riskli alan ilan edilebilmektedir. Ayrıca, dava açıldığında yürütmenin durdurulması istenememekte, tahliyeler çabuk gerçekleştirilmekte, acele kamulaştırma yapılabilmekte, alan kamuya ait ise tahsis veya devir yolu ile mülkiyet el değiştirebilmektedir. Kısacası, ayni ve şahsi hiçbir hak bu Kanunun uygulanmasına engel oluşturmamaktadır. Yine, imar mevzuatı, sit kararı, koruma kurulları kararı uygulamaya açık engel oluşturmamakta, kamu ihale mevzuatı ve diğer kanunların bu Kanuna aykırı hükümleri de uygulanmamaktadır.

Doğal afetlerden kaynaklanacak can ve mal kayıplarının önlenmesi için kabul edilen ve kamuoyunda kısaca Kentsel Dönüşüm Kanunu olarak adlandırılan söz konusu kanunun doğru uygulandığı diğer projeleri de tartışmalı hale getirebilecek, Kanunu ve uygulamalarını savunabilme olanağından idareleri yoksun bırakacak, toplum vicdanında derin yaralar açabilecek uygulamaların önüne geçebilmek için söz konusu Bakanlar Kurulu Kararını bir kez daha gözden geçirmeyi düşünüyor musunuz?

11) Tahliye tebligatı neticesinde boşaltılan devletin önemli kurumlarının yer aldığı bölgeye bitişik lojmanlar ve işyerlerinin başıboş kötü kullanıma veya üçüncü şahıslarca işgal edilip kullanılmamasına yönelik herhangi bir korunma tedbiri alınmakta mıdır?

Bu işten sorumlu herhangi bir idari birim oluşturulmuş mudur?

Yoksa boşaltılan işyerleri ve lojmanlar kendi kaderine terk edilip kısa sürede harabeye dönmesi mi sağlanacaktır?

12) Söz konusu Bakanlar Kurulu Kararı ile Namık Kemal Mahallesindeki kamu konutlarında oturan kamu görevlilerinin Kamu Konutları Kanunundan doğan haklarının ihlali yanında aynı şekilde söz konusu bölgede işyerlerini kiralamış bulunan tüccar ve esnafımızın da maddi ve manevi zararlarına yol açılmaktadır. Tahliye kararı tebliğ edilmiş bulunan işyeri kiracılarına herhangi bir alternatif işyeri mahalli önerisinde bulunulmuş veya taşınma ve barınmaları için herhangi bir mali yardım kredi olanağı sağlanmış mıdır?

13) Büyük bölümü Lojman olarak kullanılmakta olan bu konutların bulunduğu alanın "riskli alan" olarak ilanına ilişkin Bakanlar Kurulu Kararı, şekil ve esas yönünden 6306 sayılı Kanuna ve hukuka aykırı olduğundan söz konusu kararın iptalini temin amacıyla çok sayıda belde sakini tarafından idari işlemlere karşı Bölge İdare Mahkemesinde ve Bakanlar Kurulu Kararına karşı olarak da Danıştay nezdinde açılmış dava bulunmaktadır. İdari Mahkemelerde görülen bazı davalarda geçici olarak dava konusu işlemin yürütmesinin durdurulmasına karar verildiği öğrenilmiştir.

Ayrıca konut sakinleri tarafından 9. Sulh Hukuk Mahkemesine açılan delil tespiti davasında sunulan Bilirkişi Kurulu Raporunda; "yapılan inceleme, keşif ve değerlendirme sonucunda söz konusu alan içinde kalan konutlarda ve zeminlerde herhangi bir hareketlenmenin tespit edilemediği gibi, tespiti istenilen alanlarda zeminde herhangi bir çökme, kabarma ve tabanda oluşan kılcal hareketlenmenin varlığına rastlanılamamıştır. Tespiti istenilen koordinatları belirli olan alanda yapılan gözlemsel değerlendirmede taşınmazların bulunduğu alanda risk taşıyacak emareye rastlanılamamıştır." denilmektedir.

Bu gelişmeler karşılığında telafisi zor maddi ve manevi kayıpları önlemek ve yeniden etraflıca değerlendirme yaparak bazı kaygıları da göz önünde bulundurarak söz konusu Bakanlar Kurulu Kararını tekrar gözden geçirmeyi düşünüyor musunuz?

CEVAP:

16.05.2012 tarihli ve 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkındaki Kanun; afet riski altındaki alanlar ile bu alanlar dışındaki riskli yapıların bulunduğu arsa ve arazilerde, iyileştirme, tasfiye ve yenileme yaparak fen ve sanat norm ve standartlarına uygun, sağlıklı ve güvenli yaşama çevrelerinin oluşturulmasını amaçlamaktadır.

Bu kapsamda; Bakanlığımızca gerçekleştirilen uygulamalardan biri de "riskli alanların" belirlenmesidir. 6306 sayılı Kanun'un Tanımlar başlıklı 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde "Riskli alan: Zemin yapısı veya üzerindeki yapılaşma sebebiyle can ve mal kaybına yol açma riski taşıyan, Bakanlık veya İdare tarafından Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının görüşü de alınarak belirlenen ve Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca kararlaştırılan alan", (b) bendinde ise "İdare: Belediye ve mücavir alan sınırları içinde belediyelerini, bu sınırlar dışında il özel idarelerini, büyükşehirlerde büyükşehir belediyelerini ve Bakanlık tarafından yetkilendirilmesi hâlinde büyükşehir belediyesi sınırları içindeki ilçe belediyeleri" olarak tanımlamaktadır.

Bu hükümden de anlaşılacağı üzere, riskli alan zemin yapısı sebebiyle belirlenebileceği gibi alan üzerindeki yapılaşmanın can veya mal kaybına yol açma riski taşıması sebebiyle de belirlenebilmekte ve belirleme işlemini Bakanlığımız yapabileceği gibi yetkilendirilen İdarelerde yapabilmektedir. Belirtilen bu hususlar kapsamında belirlenen ve Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının görüşü alınarak Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca kararlaştırılan alanlar "Riskli Alan" olarak ilan edilmektedir.

Ankara İli, Çankaya İlçesi, Namık Kemal Mahallesi sınırlarında içerisinde yer alan Saraçoğlu Lojmanlarının bulunduğu yaklaşık 11.8 hektarlık alan, zemin yapısı ve üzerindeki yapılaşmanın can ve mal kaybına yol açma riski taşıması sebebiyle Bakanlığımızca "Riskli Alan" olarak belirlenmiştir.

6306 sayılı Kanunda belirtilen sürece uygun olarak Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının görüşü sorulmuş ve Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının görüşü Bakanlığımıza iletilmiştir. Bu görüş ile birlikte 6306 sayılı Kanunun Uygulama Yönetmeliği'nin 5 nci maddesi hükmüne uygun olarak hazırlanan dosya Bakanlar Kurulu kararı alınmak üzere Başbakanlığa sunulmuştur.

1940'lı yıllarda yapılaşmanın başladığı Saraçoğlu Lojmanlarının bulunduğu alanda yaklaşık 70 yıllık olan yapılar ekonomik ömürlerini tamamlayarak, alan köhnemeye yüz tutmuştur. Çöküntü alanlarının oluşmaya başlaması can ve mal güvenliğini tehlikeye attığı gibi, alan içerisinde bulunan önemli mimari öğeler ve anıt ağaçları tehdit altında bırakmıştır.

Dava konusu alanda bulunan lojmanların ekonomik ömrünü doldurduğu, binaların güçlendirmesi gerektiği ve bu haliyle can ve mal güvenliği açısından tehlike arz ettiği gerekçeleriyle ve yapı stokunun güçlendirilerek, yaşanılabilir güvenli mekanlar oluşturulması amacıyla, 6306 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi uyarınca Bakanlar Kurulu'nun 28.01.2013 tarihli ve 2013/4248 sayılı kararı ile dava konusu alan "Riskli Alan" olarak belirlenmiş ve 08.02.2013 tarihli ve 28553 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu alandaki lojmanların güçlendirilmesi gerektiğine ilişkin evvelce Maliye Bakanlığı ve mülga Bayındırlık ve İskan Bakanlığı arasında yapılan yazışmalar ve düzenlenen teknik raporlar mevcuttur. Mülga Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile Ankara Valiliği tarafından çeşitli tarihlerde hazırlanan raporlarda üst yapı hasarlarının, hali hazırda can ve mal güvenliğini tehlikeye soktuğu ve binaların mevcut haliyle kullanılmaması gerektiği" ifadelerine yer verilerek, alandaki yapı güvenliğine vurgu yapılmıştır. Bölgedeki yapıların tamamının aynı tarihlerde inşa edilmiş olduğu değerlendirildiğinde, alandaki tüm yapıların benzer sorunlarla karşı karşıya oldukları açıktır.

Bu kapsamda alanın riskli alan ilan edilmesine ilişkin olarak yukarıda belirtilen ilan süreci Kanuna ve ilgili mevzuatına uygun niteliktedir. Söz konusu alandaki taşınmazların yıktırılması yönünde tesis edilmiş bir işlem bulunmamaktadır. Ayrıca, söz konusu alana ilişkin olarak uygulama için herhangi bir kurum ya da kuruluş için yetkilendirme yapılmamıştır.

Diğer taraftan 6306 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin 3 üncü fıkrasında; 2863 sayılı Kanun ve 5366 sayılı Kanun kapsamındaki alanlarda uygulamada bulunulması hâlinde alanın sit statüsü de gözetilerek Kültür ve Turizm Bakanlığının görüşü alınacağı belirtilmiştir. Bu kapsamda; Bakanlar Kurulu Kararı ile yapılan işlem sadece bir sınır belirlenmesi olup, Kültür ve Turizm Bakanlığının görüşü uygulama sürecinin başlaması ile birlikte zaten alınmıştır.

6306 sayılı Kanun kapsamında üzerindeki yapılaşma nedeniyle riskli alan ilan edilen bölgedeki yapıların mevcut durumlarının tespit edilmesi, güçlendirme ve restorasyon ihtiyacının tespiti ve bu kapsamda yapılacak iş ve işlemlere ilişkin projelendirme için altlık teşkil edecek şekilde ana yapıya zarar vermeyecek şekilde söküme yönelik iş ve işlemler için Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan (Ankara 1 Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü) gerekli izinler istenilmiştir.

Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın (Ankara 1 Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü) 13.09.2013 tarihli ve 1652 sayılı yazısı ile de; Ankara 1 Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu tarafından alınan 12.09.2013 tarihli ve 924 sayılı karar ile söz konusu alanda yer alan ve Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulunun 14.04.1979 tarihli ve A-1610 sayılı ve 08.06.1979 tarihli ve A-1674 sayılı kararları ile Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 02.3.1993 tarihli ve 2877 sayılı kararı ile Kentsel Sit Alanı olarak belirlenen ve içerisindeki konutların her birinin Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı olarak tescil edilen Namık Kemal Mahallesindeki konutların koruma gruplarının "2" olarak belirlenmesi, Mahallenin Ankara'ya kazandırılması amacıyla yapılması düşünülen restorasyon çalışması kapsamında güçlendirme ve restorasyon kararlarının belirlenmesi amacıyla yapılacak mevcut durum tespiti aşamasında, binaların söküm işlemleri ve bina çevresinde elle kazı çalışmalarının yapılabileceği, söküm ve kazı çalışmaları öncesi ve sonrası için hazırlanacak fotoğraf albümünün Kurul Müdürlüğüne iletilmesi yönündeki karar Bakanlığımıza bildirilmiştir.

Böylece, 6306 sayılı Kanun'a uygun olarak, 2863 sayılı Kanun kapsamında olan dava konusu riskli alana ilişkin Kültür ve Turizm Bakanlığının görüşü, "riskli alan" ilanından sonra, söz konusu alanda "uygulama" yapılması safhasında alınmıştır.

Ancak; söz konusu alana ilişkin olarak 28.01.2013 tarihli ve 2013/4248 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nın iptali talebiyle Danıştay 14. Daire'nin 2013/1493, 2013/1494 ve 2013/1495 esaslarına kayden Başbakanlık ve Bakanlığımız aleyhine açılan davalarda,

a) Dava konusu alanın 6306 sayılı Kanunda belirtilen "riskli alan" özelliğini taşıdığına ilişkin olarak düzenlenen teknik raporda, alanda bulunan yapıların can ve mal kaybına yol açma riski taşıdığına dair somut herhangi bir bilginin yer almadığı,

b) Alanın 1. Derece Kentsel Sit Alanı olması sebebiyle 6306 sayılı Kanun'un 9 ncu maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca Kültür ve Turizm Bakanlığının görüşünün alınması zorunlu iken, bu şarta uyulmadığı, gerekçeleriyle "dava konusu Bakanlar Kurulu Kararı'nın iptaline" karar verilmiştir.

Temyize giden söz konusu davaya ilişkin hukuki süreç devam etmektedir.

A handwritten signature in black ink is visible on the left side of the page. To its right is a faint, circular official stamp or seal, which is mostly illegible due to fading.